

نهج البلاغه؛ گنجینه‌ای بی‌بدیل از معارف الهی

حجت‌الاسلام والمسلمین عباس عباس‌زاده، رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز با اشاره به جایگاه والای نهج‌البلاغه در معارف اسلامی اظهار کرد: حقیقتاً نهج‌البلاغه و شخصیت امیرالمؤمنین(ع) معجزه اسلام و به‌ویژه معجزه تشیع هستند و این اثر عظیم، گنجینه‌ای بی‌بدیل از معارف الهی، اخلاقی، اجتماعی و حکمرانی اسلامی به‌شمار می‌رود.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباس عباس‌زاده، رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز با اشاره به جایگاه والای نهج‌البلاغه در معارف اسلامی اظهار کرد: حقیقتاً نهج‌البلاغه و شخصیت امیرالمؤمنین(ع) معجزه اسلام و به‌ویژه معجزه تشیع هستند و این اثر عظیم، گنجینه‌ای بی‌بدیل از معارف الهی، اخلاقی، اجتماعی و حکمرانی اسلامی به‌شمار می‌رود.

به گزارش خبرنگار ایکنای آذربایجان شرقی، حجت‌الاسلام والمسلمین عباس عباس‌زاده، رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز، امروز، یازدهم خردادماه، در نشست تخصصی «بصیرت افزایی پلیس با تأسی از قرآن و نهج‌البلاغه» در دانشگاه تبریز، با اشاره به جایگاه والای نهج‌البلاغه در معارف اسلامی اظهار کرد: حقیقتاً نهج‌البلاغه و شخصیت امیرالمؤمنین(ع) معجزه اسلام و به‌ویژه معجزه تشیع هستند و این اثر عظیم، گنجینه‌ای بی‌بدیل از معارف الهی، اخلاقی، اجتماعی و حکمرانی اسلامی به‌شمار می‌رود.

وی با تجلیل از «رهبر شهید انقلاب» گفت: به اعتقاد بنده، در دوره معاصر، پس از حضرت امام خمینی(ره)، رهبر شهید یگانه فردی بود که در جایگاهی قرار گرفت که با امیرالمؤمنین(ع) احساس سنخیت کرد و به همین دلیل، نهج‌البلاغه را عمیق‌تر فهمید، شخصیت امیرالمؤمنین(ع) را بهتر درک کرد و این مفاهیم را به خوبی در بیانات خود برای مردم تبیین کرد.

عباس‌زاده افزود: غیر از پیامبر اکرم(ص)، امیرالمؤمنین(ع) و تا حدودی امام حسن مجتبی(ع) که مدت کوتاهی مسئولیت حکومت را برعهده داشتند، سایر ائمه معصومین(ع) از منظر حاکمیت با جامعه سخن نگفتند؛ از این رو، نهج‌البلاغه از این جهت منحصربه‌فرد است که سخنان امیرالمؤمنین(ع) در جایگاه یک حاکم اسلامی بیان شده و بسیاری از الزامات حکومت اسلامی را می‌توان از آن استخراج کرد.

رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز تصریح کرد: هنر بزرگ رهبری شهید این بود که مردم را به سوی آزادی حقیقی، نور و صراط مستقیم هدایت می‌کرد و این شیوه‌هدایتگری، هنری بی‌نظیر به‌شمار می‌رفت.

وی با اشاره به بیانات رهبر شهید درباره نهج‌البلاغه گفت: ایشان معتقد بودند نهج‌البلاغه معارفی را به دنیا عرضه کرده که اگر امروز پس از ۱۴۰۰ سال به درستی ارائه شود، جهان را در برابر عظمت خود به شگفتی وامی‌دارد، چرا که بشریت امروز تشنه این معارف است. رهبر شهید تأکید داشتند اگر بخواهیم در برابر پدیده نفاق، دشمنان داخلی و دشمنان جنایتکار خارجی ایستادگی کنیم، باید نهج‌البلاغه را بشناسیم و به آن عمل کنیم، زیرا این کتاب راه نفوذ دشمنان را برای همیشه خواهد بست.

رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز افزود: از نگاه رهبر شهید، امیرالمؤمنین(ع) هرگز سخنی نگفت مگر آنکه پیش از آن خود به آن عمل کرده بود؛ از همین رو، نهج‌البلاغه آینه تمام‌نمای شخصیت آن حضرت است.

وی اظهار کرد: رهبر شهید نهج‌البلاغه را فرهنگ جامع مفاهیم اسلامی می‌دانستند و معتقد بودند هرکس این کتاب را مطالعه کند، هم تاریخ زندگی امیرالمؤمنین(ع) را می‌شناسد و هم با حقیقت اسلام آشنا می‌شود.

عباس‌زاده با بیان اینکه رهبر شهید، نهج‌البلاغه را «کتاب تدوین شده انقلاب اسلامی» معرفی می‌کردند، اظهار کرد: به تعبیر ایشان، نهج‌البلاغه آیین نامه انقلاب اسلامی است و اینکه گفته می‌شود این کتاب «فروتر از کلام خدا و برتر از کلام انسان‌ها» است، نه یک مبالغه بلکه حقیقتی آشکار است.

وی ادامه داد: به اعتقاد رهبر شهید، نهج‌البلاغه هیچ عرصه‌ای از عرصه‌های زندگی انسان را فروگذار نکرده و در هر حوزه‌ای، بلیغ‌ترین، رساترین و پرمحتواترین سخنان را ارائه کرده است.

رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز افزود: اگر بخواهیم انقلاب اسلامی استمرار یابد، باید نهج‌البلاغه را الگوی خود قرار دهیم، چرا که در این کتاب مباحثی همچون جنگ، سیاست، دیپلماسی، روابط خارجی، اخلاق، عبادت، زهد و تمامی

ابعاد زندگی اجتماعی و فردی مطرح شده است.

وی با اشاره به اهمیت نهج البلاغه از دو منظر تصریح کرد: نخست، طرح مباحث اصولی همچون توحید، نبوت و امامت و دوم، پرداختن به مسائل اجتماعی در فضای آمیخته با نفاق و ابهام.

عباس زاده با بیان اینکه رهبر شهید همواره بر تنوع موضوعی نهج البلاغه تأکید داشتند، گفت: ایمان مخلصانه، جهاد فداکارانه، اطاعت محض از خداوند، بی اعتنایی به دنیا، عدالت، عطوفت نسبت به مظلومان و مستضعفان، ایستادگی در برابر دشمنان دین و عمل به وظیفه، از جمله مفاهیمی است که در نهج البلاغه مورد توجه قرار گرفته و بشر امروز و آینده به آن‌ها نیازمند است.

این استاد حوزه و دانشگاه افزود: رهبر شهید معتقد بودند عدالت شخصی و درونی امیرالمؤمنین(ع) که از آن با عنوان تقوا یاد می‌شود، در بالاترین سطح قرار داشت و همین تقوا در تمامی عرصه‌های حکمرانی، قضاوت، تقسیم بیت المال، زندگی شخصی و مدیریت اجتماعی آن حضرت نمود پیدا می‌کرد.

وی ادامه داد: به باور رهبر شهید، عدالت نفسانی و شخصی انسان، پشتوانه عدالت اجتماعی است و بدون تقوای درونی، تحقق عدالت در جامعه ممکن نخواهد بود.

عباس زاده با توصیف نهج البلاغه به عنوان گنجینه‌ای عظیم اظهار کرد: دسترسی به عمق معارف نهج البلاغه به سادگی امکان پذیر نیست و تنها اولیای الهی می‌توانند حقیقت کامل این معارف را درک کنند؛ ما غالباً تنها ظاهر این کتاب را مشاهده می‌کنیم.

رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز با اشاره به اصالت نهج البلاغه گفت: رهبر شهید این کتاب را یکی از اصیل‌ترین و دست اول‌ترین منابع اسلامی معرفی می‌کردند و معتقد بودند هرچه زمان می‌گذرد، خطر تأویل‌ها و برداشت‌های نادرست از معارف اسلامی افزایش می‌یابد، در حالی که نهج البلاغه به عنوان کلام نخستین مؤمن به وحی محمدی و خلیفه پیامبر اکرم(ص)، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

وی تصریح کرد: امیرالمؤمنین(ع) در میان ائمه معصومین(ع) ویژگی ممتازی دارند، زیرا هم حکیم بودند و هم حاکم؛ یعنی هم حقیقت جهان و انسان را می‌شناختند و هم مسئولیت اداره جامعه اسلامی را برعهده داشتند و همین ویژگی، جایگاه نهج البلاغه را ممتاز ساخته است.

رئیس دانشکده الهیات و علوم اسلامی دانشگاه تبریز افزود: سخنان امیرالمؤمنین(ع) دقیقاً متناسب با نیازهای جامعه اسلامی بیان شده و نسخه‌هایی است که برای درمان دردهای اجتماعی بشر ارائه شده است.

وی در پایان با اشاره به شرایط کنونی جهان اسلام اظهار کرد: امروز در دورانی زندگی می‌کنیم که می‌توان آن را به دوران صدر اسلام و ولادت دوباره اسلام تشبیه کرد. همان‌گونه که در صدر اسلام دشمنان با حقیقت اسلام و معارف الهی مخالفت می‌کردند، امروز نیز دشمنی‌ها در اصل با اسلام و ارزش‌های اسلامی است، نه صرفاً با یک نظام سیاسی.